

Verksamhetsberättelse 2017

Segelflygets årsrapport

Segelflygets centrala verksamhet

Rapporten avser tiden jan-dec. 2017

Segelflygtävlingar

Återigen var det AVA-flygarna som var bäst i de internationella tävlingar där svenskar deltog. Gustav Salminen, Jönköpings SFK blev världsmästare i Advanced i Polen. På VM i Benalla, Australien kom Börje Eriksson, Segelflygarna, Uppsala FK, på en 5:e plats i 18-metersklassen. David Gustavsson, Borås SFK kom på en 11:e plats i Junior-VM i Litauen och Erik Rudsmark från samma klubb på en 13:e plats. Övriga svenska resultat redovisas i slutet av verksamhetsberättelsen där även andra tävlingar finns med.

Gustav världsmästare i avancerad flygning

Segelflygets styrelse

Under 2017 har följande personer ingått i styrelsen för Svenska Segelflygförbundet

Ordförande:	Robert Danewid, Landskrona FK
Ledamöter:	Ronny Eriksson, Ljusdals FK Kjell Ivarsson, Borås SFK (tom nov) Peter Olsson, Göteborgs SFK Niklas Eriksson, Hultsfred SFK Olle Ytterberg, Arboga FK
Suppleanter:	Mattias Hemborg, Eskilstuna FK (tom nov) Karin Lindgren, Stockholms SFK (fr nov) Magnus Schön, Feringe SFK
Adjungerande:	Anders Johansson, Göteborg SFK (ordinarie ledamot från nov)

I styrelsens AU har Robert Danewid och förbundscheffen/segelflyginspektören ingått.

Styrelsen har under året haft 3 protokollförda möten. Det har genomförts 3 AU-möten. Det mesta av styrelsens kommunikation sker via e-post.

Personal

Under året bestod Segelflygets personal av nedanstående personer (omfattningen av tjänsterna är 100 % där ej annat anges).

Förbundets verkställande ledning har utövats av ordförande Robert Danewid och förbundschef Henrik Svensson.

Tillsynskontoret:

Segelflyginspektör Henrik Svensson

Ållebergskontoret:

Chefsinstruktör	Anders Blom (Tim. anst. 20 %)
Teknisk chef	Torbjörn Olsson
Försäljning/adm.	Maria Karlsson (45 %)
Ekonomiassistent	Birgitta Sethsen (90%)

Av EAA Sverige har man köpt 8 timmar i veckan för tjänster utförda av Ann-Lis Olsson.

SELKO

Under året har Christer Engdahl, Niklas Eriksson (sammankallande) och Kjell Magnusson ingått i Segelflygets lufttruskommitté, SELKO.

Tidningen Nordic Gliding

Redaktör och ansvarig utgivare är Jens Trabolts, Danmark. Tidningen har utkommit med 6 nummer under 2017. Segelflygets representant i produktionsbolaget Nordic Gliding Aps har varit Robert Danewid.

Utbildningsgruppen

Utbildningsgruppen har under året bestått av Torleif Hiort (ordförande), Anders Blom (verkställande ledamot) och Henrik Svensson. Under 2017 har arbetet med uppdaterad segelflyglitteratur fortgått. Till gruppen har Bo Rutberg varit adjungerad och svarat för arbetet med revidering av segelflygteoriboken.

Representation

Lars-Göran Andersson har varit Segelflygets representant i Flygsportförbundets styrelse (Reno Filla var suppleant).

Reno Filla var svensk representant i IGC (FAI International Gliding Commission).

Robert Danewid var svensk delegat i European Gliding Union. Han ingår även i EGU:s styrelse som Treasurer. Henrik Svensson ingår även i EGU:s styrelse där han är "Technical Officer Operations" och i en EASA arbetsgrupp (General Aviation Committe) där han företräder Europé Airport (EAS) och EGU.

Henrik Svensson har även under året deltagit i en expertgrupp inom EASA (RMT.0698 Revision of the operational rules for sailplanes) för framtagande av nya operativa regler för segelflyg.

Jämijärvi flygplats Finland

Vid det 46:e nordiska segelflygmötet, som hölls i Jämijärvi, Finland representerades i förbundet av Robert Danewid, Niklas Eriksson samt Henrik Svensson. Mikael Roslund är sekreterare för det nordiska samarbetet.

Tillsynskontoret

Tillsynskontoret leds av segelflyginspektör Henrik Svensson. Under året har kontoret utfärdat 7 lärarygbevis. Det har utfärdats 7 nya teknikerbevis fördelat på 5 ingenjörer och 2 motor SLG/SSG.

Kontoret har förnyat 10 nationella flygtillstånd för segelflygplan, samt 3 nationella luftvärdighetsbevis. 7 nya segelflygplan har blivit luftvärdiga (Transfer).

Besiktningssingenjörerna

Segelflygets besiktningssingenjörer har till uppgift att utföra besiktning av annex-2 segelflygplan. Då det för närvarande är ganska få luftvärdiga annex-2 har under året inte genomförts några besiktningar. Vissa besiktningar genomförs dock på EASA luftfartyg, s k operativa besiktningar i samband med verksamhetskontrollerna.

Under året har följande personer varit besiktningssingenjörer:

Bengt Aronsson
Ingemar Brottare
Lars Eliasson
Sakari Havbrandt
Torleif Hiort
Håkan Ljungberg
Mikael Larsson
Rolf Lundberg
Lars-Inge Nilsson
Torbjörn Olsson
Thomas Pyls
Henrik Svensson

Flygsäkerhetsmännen

Segelflygets flygsäkerhetsmän har till uppgift att leda flygsäkerhetsarbetet i regionerna, att informera klubbarna samt att vid behov biträda Segelflygets tillsynskontor vid haveriutredningar. Segelflygets flygsäkerhetsarbete har under 2017 fokuserat på hantering av störningsrapporter (ASR), slutförande av nytt flygsäkerhetsprogram – flyg säkert 2, operativ besiktning av segelflygplan samt verksamhetskontroller. Under året besöktes endast ett fåtal klubbar då begränsade medel utdelades från Transportstyrelsens allmänflygsäkerhetsråd.

Under året har följande personer varit flygsäkerhetsmän:

Södra regionen:	Christer Engdahl Bo Forsberg Mattias Johansson Mikael Larsson
Västra regionen:	Peter Dorbell Kjell Ivarsson Bengt Aronsson
Mellersta regionen	Per Christofferson Richard Jonsson
Östra regionen:	Sakari Havbrandt Torleif Hiort Lars Jonsson Kjell Magnusson
Norra regionen:	Åke Carlsson Anders Haglund Jonas Mähler
Hela landet:	Anders Blom Torbjörn Olsson Henrik Svensson

Centrala flygkurser på Ålleberg

Under året har följande flygkurser genomförts på Ålleberg i tur och ordning: 1 AVA-kurs, 1 IMC-kurs, 1 Fortskurs SEL, 2 TMG-kurser och 1 C-kurs Young Pilot. Sammanlagda utbildningsresultatet på flygskolan har blivit: 9 IMC, 3 AVA, 6 TMG och 6 Young-Pilot elever. Vidare har det utbildats 7 segelflyglärare

Segelflyget har under året ägt följande flygplan:

SE-GCD	PA-18
SE-ITY	PA-25
SE-UPS	ASK-21
SE-TXD	LS 4
SE-THC	Bergfalke III
SE-TLM	Bergfalke IV
SE-TLT	Bergfalke IV

Under icke kurstid har Segelflygets flygplan stått till klubbarnas förfogande.

Flygtiden vid Ållebergsskolan uppgick till 264 tim och 471 starter (att jämföras med 376 tim och 692 starter under 2016).

Lärarkurs på Ålleberg 2017 – kursen präglades av mycket regn.

Tekniska kurser på Ålleberg

Under året har följande tekniska kurser genomförts: ingenjörskurs med 5 deltagare samtliga från Sverige, praktikkursen inställd på grund av för få deltagare, motorkurs SSG/SLG med 4 deltagare varav 2 från Sverige, TMG motorkurs inställd av för få deltagare.

Även en teknikerkurs för ”Pilotägareunderhåll”(POM) har genomförts med 4 deltagare.

Tekniska kontoret

Torbjörn Olsson är teknisk chef.

Förutom all utbildningsverksamhet har tekniska kontoret under året jobbat med import av segel- och motorsegelflygplan, samt fortsatt anpassning till de nya luftvärdig-

hetsreglerna. Vidare har kontoret arbetat med besiktningens verksamhet av segelflygmaterial och supporten till landets segelflygklubbar har varit omfattande.

SSF CAMO

SSF CAMO består av en verksamhetsansvarig chef, kallas även för AM (Accountable Manager) som är Henrik Svensson samt en teknisk chef, kallas även för CAM (Continuing Airworthiness Manager) som är Torbjörn Olsson.

Under 2017 utökades SSF CAMO med att hantera flygplan. Jens Berglund är biträdande teknisk chef med ansvar för alla flygplan.

SSF CAMO hade under året 43 auktoriserade granskare (segelflygtekniker) och 1 granskare för flygplan. Det finns 350 segel- och motorsegelflygplan samt 5 motorflygplan med avtal i SSF CAMO.

Mayas shop

Ansvarig för Ållebergs försäljning är Maria "Maya" Karlsson. Försäljningen drivs under namnet "Mayas shop".

Försäljningen har under 2017 uppgått till 396 890 kr (förra året 551 290 kr).

Ållebergsanläggningen

Under året har Stefan Sonestedt anlitats för den löpande driften såsom gräsklippning mm. Restaurangen har bytt entreprenör till Linn Storås och Lena Hermansson under 2017 som har etablerat en lika bra restaurangverksamhet som Camilla med god mat och bra service till Segelflyget och övriga gäster. Camilla valde att sluta med sitt arrende efter fjolårets säsong, hon drev restaurangen i fem år.

SVEDANOR

Under 2017 genomfördes 4 SVEDANOR-kurser på Ålleberg. En AVA-kurs med 3 elever inledde årets flygkurser. Det blev också en IMC-kurs med 9 elever och det genomfördes två TMG kurser med 6 elever. Kurserna är ett samarbete med norska, danska och finska segelflyget.

Nordiska segelflygdagen

---

18 klubbar (förra året 20) deltog i denna aktivitet och det var överlag hyfsat flygväder över hela landet vilket resulterade i ett bra arrangemang. Dock hade vissa klubbar sämre väder med regn och kraftig vind varpå aktiviteten ställdes in i dessa klubbar. Det rapporterades att det gjordes 200 (förra året 305) prova-på lektioner.

Segelflyget.se

Hemsidan har under året administreras av Ann-Lis Olsson och Henrik Svensson samt med stöttning av Ronny Eriksson och Magnus Schön. All information som läggs ut på hemsidan publiceras även på Segelflygets Facebook- och Twittersidor.

Miljöfrågor

Henrik Svensson är förbundets miljöansvarige.

Ällebergs Segelflygmuseum

Antalet besökare i museet har under säsongen varit 1 274 personer vilket är i stort sett samma antal som under 2016. De flygplan som varit luftvärdiga under året är de tvåsitsiga Bergfalke och Slingsby samt de ensitsiga Ka 8 och Grunau Baby. Dessutom har flygning med Bocian och Foka 4 genomförts.

Inför säsongen gjordes några förändringar i museet för att bättre kunna exponera våra flygplan och annan utrustning. Det ingår i museets policy att succesivt förändra och förnya museet för att öka intresset hos våra besökare. Sammanlagt gjordes 81 starter under säsongen med drygt 50 flygtimmar.

Verksamheten vid museet har liksom tidigare präglats av ett gott samarbete mellan de inblandade parterna Falköpings kommun, Svenska Segelflygförbundet samt Segelflygets Veteransällskap.

Älleberg

Tävlingskommittén – TK

Under året har tävlingskommittén utgjorts av Ronny Eriksson, Mikael Engström, David Gustavsson och Gustav Salminen.

Under året var AVA-landslaget mest framgångsrika med en ny VM medalj. Gustav Salminen, Jönköpings SFK blev världsmästare i Advanced i Polen. Vid VM i Benalla 18m klassen placerade sig Börje Eriksson på 5:e plats med

mersmak. Under året har David Gustavsson påbörjat planering av aktiviteter 2018, med mål att öka antalet tävlande Juniorer.

Verksamheten i klubbarna

Denna sammanställning bygger på klubbarnas rapporter och avser verksamheten under tiden 2016-10-01–2017-09-30.

Medlemmar i klubbarna

Klubbarna rapporterar 2352 medlemmar via IdrottOnline 2017 (år 2016: 2 365 medlemmar). Av dessa är 1439 rapporterade som aktiva segelflygare (huvudmedlem i IO licenssystem. (1 507). Ca 250 av dessa är aktiva sträckflygare, vilket motsvarar 17 % av de aktiva. Av medlemmarna är 322 kvinnor, vilket motsvarar 9 % av det totala medlemsantalet.

Medlemsutvecklingen framgår av diagram 1. Medlemsantalet kommer nu från IdrottOnlines medlemsregister. Enligt förbundets röstlängd är antalet aktiva medlemmar 1 504. (1577)

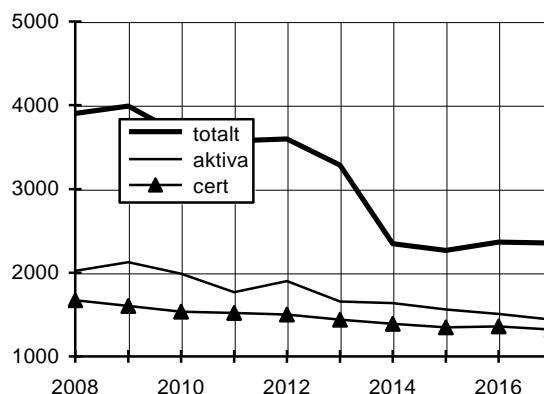

Diagram 1. Antalet medlemmar 2008-2017

Som jämförelse har utvecklingen av antal certifikat lagts in i diagrammet.

Antalet utfärdade FAI-sportlicenser var under året 95 st (95).

De mest aktiva klubbarna

Under 2017 flögs det i de svenska segelflygklubbarna 21 213 timmar under 29 732 flygningar. Fyra klubbar har under året flugit mer än 1000 timmar. Stockholms SFK har även i år flugit mest antal timmar, återigen följt av Borås SFK. De mest aktiva klubbarna vad gäller flygtidsuttag under 2017 framgår av tabell 1.

Tabell 1. De klubbar som flugit mest

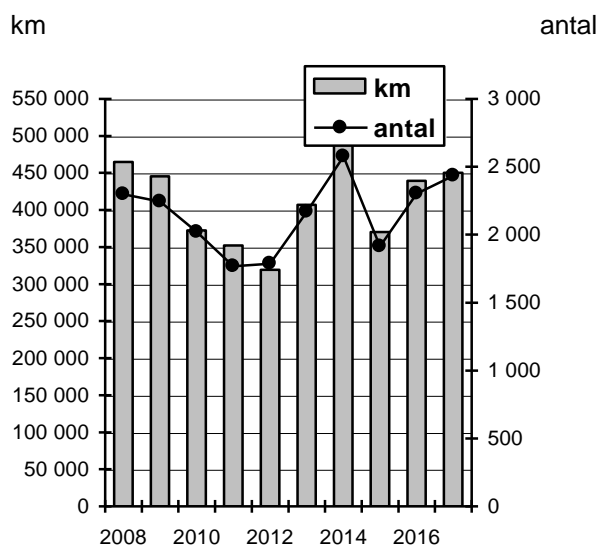
Klubb	Timmar	Flygningar
Stockholms SFK	1 934	1 987
Borås SFK	1 655	1 923
Eskilstuna FK	1 573	1 166
Lidköpings FK	1 183	2 020
Uppsala FK	907	1 165
Ö Sörmlands FK	878	1 618
Linköpings SFK	654	725
Göteborgs SFK	648	685
Herrljunga FK	637	858
Arboga FK	634	380

De klubbar som producerat mest sträckflygning framgår av tabell 2. Antalet rapporterade sträckflygningar är 2 435 under 450 409 km, i genomsnitt 185 km/flygning. Under 2016 var antalet 2 303 och 439 296 km (191 km/flygning).

Tabell 2. Klubbar med mest sträckflygningar

klubb	km	antal
Stockholms SFK	45 665	268
Borås SFK	43 434	220
Eskilstuna FK	36 884	172
Lidköpings FK	36 569	175
Uppsala FK	32 288	110
Arboga FK	28 758	121
Västerdalarnas FK	22 533	117
Ö Sörmlands FK	18 412	147
Herrljunga FK	17 738	105
Göteborgs SFK	17 371	101

Antalet rapporterade sträckflygkilometrar och flygningar under den gångna 10-årsperioden framgår av diagram 2.

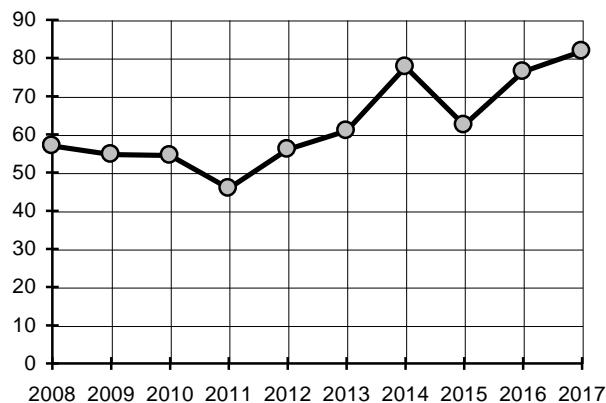

Diagram 2. Sträckflygningar 2008-2017

Arcus startar för en sträckflygning

Diagram 3 visar antalet sträckflygningar per 1000 flygningar.

Diagram 3. Antalet sträckflygningar per 1000 flygningar 2008-2017

Utbildning i klubbarna

Under 2017 har klubbarna skickat in 64 st ansökningar om C-diplom. Enligt klubbarnas statistik rapporterar de att de utbildat 81 C-diplom, 89 S-cert, 9 sträckflygningstillstånd, 5 IMC-tillstånd, 11 AVA- (grund)- och 3 AVA (fortsättning)-tillstånd. 2017-09-30 var 179 elever under utbildning till S-cert, vilket är en ökning med 31 elever jämfört med föregående år.

Under året erövrades 5 silver-C, 2 guld-C och 0 diamant-C. Flera svenska rekord slogs under året.

Klubbarna rapporterar att 191 segelflyglärare och 19 instruktörer har tjänstgjort under 2017. Under 2016 var motsvarande siffror 179 resp. 31. (Några av dem har tjänstgjort i fler än en klubb)

Tabell 3. De mest aktiva utbildningsklubbarna

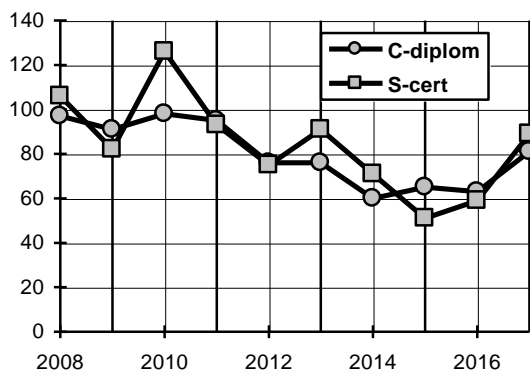
Klubb	C	S
Borås SFK	8	12
Lidköpings FK	8	5
Stockholms SFK	6	4
Ö Sörmlands FK	5	5
Varbergs FK	4	8
Landskrona FK	4	4
Kronobergs SFK	4	0
Västerås SFK	4	0
Uppsala FK	3	3
Herrljunga FK	3	2
Ljungbyheds FK	3	2
Katrineholms FK	3	1

flygningar var 11 960 (2016: 4 626 timmar och 12 163 skolflygningar).

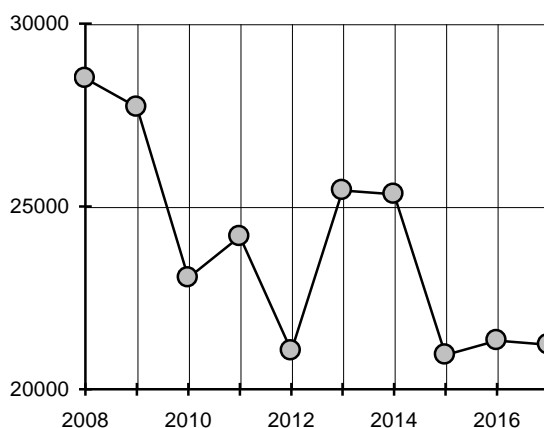
Flygtid och antal flygningar fördelar sig på flygplankategori enligt tabell 4. Diagram 6-8 visar flygtid, flygningar och flygtid under utbildning den senaste 10-årsperioden.

Tabell 4. Flygtid och antal flygningar fördelat på flygplanskategori

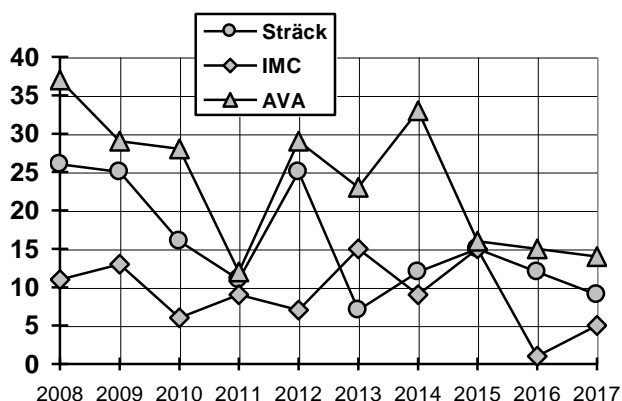
	Bergfalke	Motorsfpl TMG	Övriga DK-sfpl	EK-sfpl
Antal fpl	11	54	84	189
Flygn	619	11 901	12 491	4 721
Flygtid	267	4 273	7 656	9 017

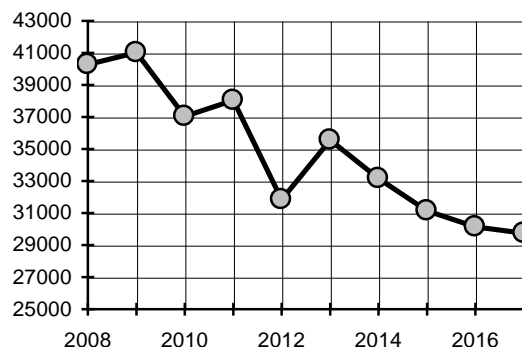
Diagram 4. Antalet utbildade C-diplom och S-cert 2008-2017

Diagram 6. Flygtiden 2008-2017

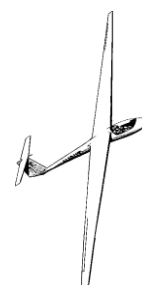
Diagram 5. Antalet Sträck-, IMC- och AVA-tillstånd 2008-2017

Diagram 7. Antalet flygningar 2008-2017

Flygtid och antal flygningar

Den rapporterade totala flygtiden under 2017 var 21 213 timmar och 29 732 flygningar. Motsvarande siffror för 2016 var 21 320 timmar och 30 139 flygningar. Flygtiden under utbildning var 4 727 timmar och antalet skol-

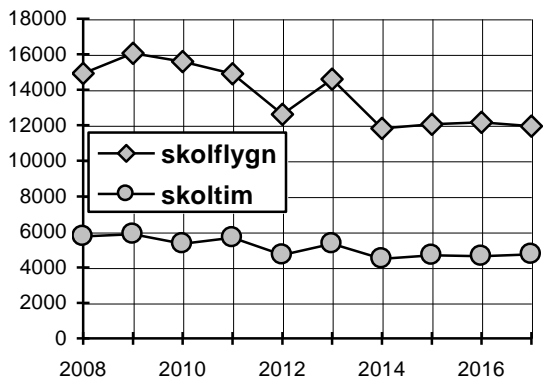

Diagram 8. Flygtid och flygningar under utbildning 2008-2017

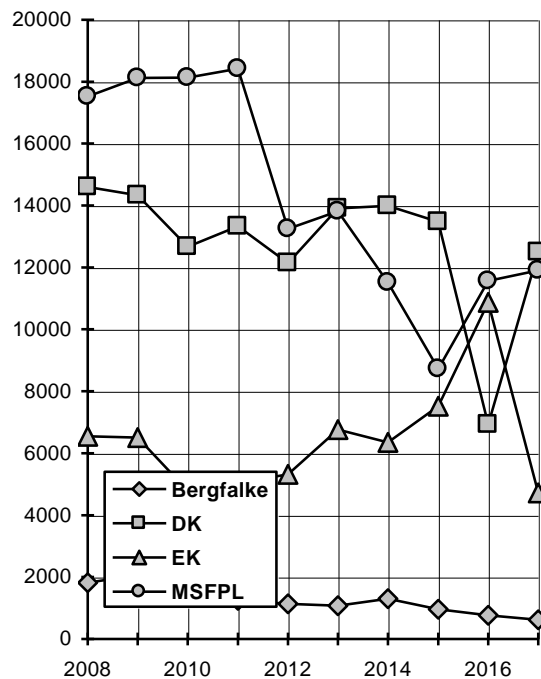

Diagram 10. Antalet flygningar per flygplan-kategori 2008-2017

Flygplanens utnyttjande

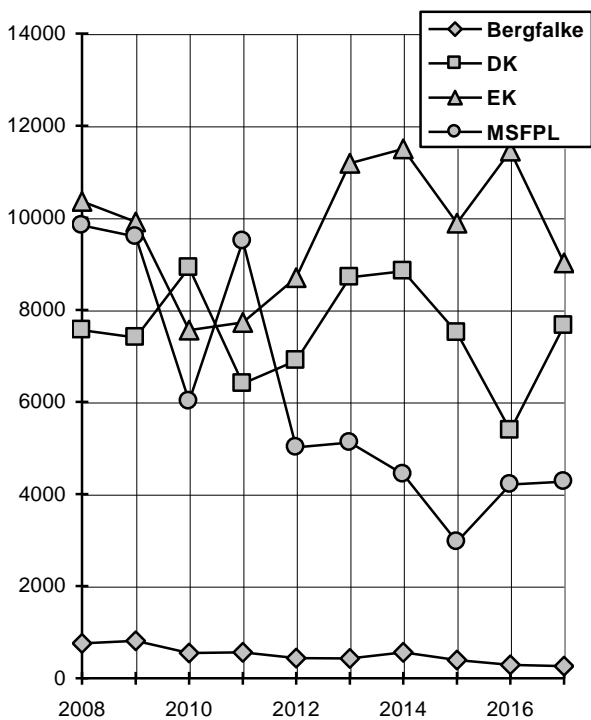

Diagram 9. Flygtiden per flygplan-kategori 2008-2017

Tabell 5. Flygtid och flygningar för alla flygplanstyper.

Flygplanstyp	Antal i drift	Totalt antal flygn	Total flygtid	Medel värde antal flygn	Medel värde flygtid
Arcus	4	187	280	47	70
ASG 29	3	60	213	20	71
ASG 32mi	1	28	58	28	58
ASH26	3	62	147	21	49
ASH25	3	126	426	42	142
ASH31	1	15	36	15	36
ASK16	1	21	22	21	22
ASK21	20	4725	2019	236	101
Astir CS	10	296	258	30	26
ASW15	1	2	3	2	3
ASW19	3	79	176	26	59
ASW20	5	88	188	18	38
ASW24	3	88	110	29	37
ASW27	3	84	177	28	59
ASW28	1	33	92	33	92

Flygplanstyp	Antal i drift	Totalt antal flygn	Total flygtid	Medel värde antal flygn	Medel värde flygtid
Bergfalke II/55	4	72	29	18	7
Bergfalke III	3	125	29	42	10
Bergfalke IV	4	422	209	105	52
Bocian 1E	1	38	13	38	13
Cirrus	4	86	278	21	69
Cobra 15	1	15	13	15	13
DG-100/101	2	63	52	31	26
DG-300/303	8	324	321	40	40
DG-400	4	110	211	27	53
DG-500/500T	9	1633	967	181	107
DG-505	1	201	138	201	138
DG-600	2	34	107	17	53
DG-800	6	185	394	31	66
DG-1000	6	1208	823	201	137
Discus	12	473	916	39	76
Discus 2	5	168	478	34	96
Duo-Discus	13	1086	1401	84	108
Foka	1	6	7	6	7
Fox	1	181	43	181	43
Okänt	1	68	230	68	230
Grob G109	11	1809	728	164	66
Grunau Baby	1	7	5	7	2
HpH 304C	1	45	58	45	58
Dimona	2	120	65	60	32
Super Dimona	12	4371	1246	364	104
IS 28 M2	1	10	14	10	14
Jantar	8	99	296	12	37
Janus B & C	4	409	273	102	68
K8B	6	65	55	11	9
Ka6	2	21	18	10	9
LAK 17	1	22	56	22	56
Libelle	1	28	44	28	44
LS1	5	75	229	15	46
LS3	8	123	201	15	25
LS4	9	393	548	44	61
LS6	7	218	496	31	71
LS7	6	86	144	14	24
LS8	10	338	726	34	73
LS10	1	40	87	40	87
Marianne	1	179	107	179	107
Mini-Nimbus	3	31	73	10	24
Mosquito	1	8	25	8	25
Nimbus 2C	2	17	57	8	28

Flygplanstyp	Antal i drift	Totalt antal flygn	Total flygtid	Medel värde antal flygn	Medel värde flygtid
Nimbus 3	1	12	40	12	40
Olympia	1	5	6	5	6
Pegase	1	35	81	35	81
PIK-20	4	58	157	14	39
PIK-20E	3	19	33	6	11
Pilatus B4	5	153	95	31	19
Puchacz	2	291	102	145	51
PW-5	1	14	10	14	10
RF-4	1	56	38	56	38
RF-5	1	23	11	23	11
Salto	1	38	19	38	19
Samburo	2	876	294	438	147
SF25	20	4002	1573	200	79
Silent	1	7	7	7	7
Slingsby T21	2	27	14	13	7
Stemme	1	32	15	32	15
SZD-59 Acro	1	38	12	38	12
Taifun	2	171	57	85	28
Twin-Astir	4	653	264	163	66
Twin IISL	3	218	195	73	65
Twin II/III	7	1280	511	183	73
Vasama	1	12	4	12	4
Ventus	6	113	313	19	52
Ventus 2 C/CM	8	132	408	16	51
Ventus 3	1	29	165	29	165
Ventus CT	2	36	110	18	55
Windex	2	65	31	32	
Ximango	1	431	233	431	233

I ovanstående sammanställning har endast medtagits de flygplan som enligt klubbarnas rapporter flugits under året. Totalt har 338 segelflygplan utnyttjats. Av dessa är 11 Bergfalke, 54 motorsegelflygplan TMG, 84 övriga DK-flygplan samt 189 ensitsiga segelflygplan. Klubbarna anmäler dessutom att en mängd flygplan ej flugits under året.

Den genomsnittliga flygtiden, räknat på samtliga rapporterade flygplan, är 63 timmar och 88 flygningar (2016 var siffrorna 66 timmar och 92 flygningar)

De mest utnyttjade flygplanen

Tabell 6. De mest flugna segelflygplanen

Reg	Typ	Klubb	Tim	Flygn
UXF	DuoDiscus	Borås SFK	214	66
UMY	DG 1000	Borås SFK	213	315
UPR	Jantar	Stockholms SFK	205	46
UMF	Discus	Stockholms SFK	203	82
UPZ	DG 1000	Stockholms SFK	191	215
UIF	DG 500	Borås SFK	179	337
D-KBTB	ASH 25	Eskilstuna FK	178	46
UND	DG 500	Borås SFK	175	322
USG	ASK 21	Stockholms SFK	172	412
D-KEBE	Ventus 3	Uppsala FK	165	29
D-KCTB	EB 28	Ljungbyheds FK	163	49
UNF	DuoDiscus	Eskilstuna FK	163	76
UKH	ASK 21	Stockholms SFK	156	338
UXA	Cirrus	SFK i Karlstad	150	43
UHT	Twin III	Lidköpings FK	145	387
UTA	Discus 2	Lidköpings FK	145	27
ULI	DG 500	Kronobergs SFK	142	314
UYH	DuoDiscus	Lidköpings FK	142	118
UHY	Twin Astir	Linköpings SFK	138	295
UVV	DG 505	Linköpings SFK	138	201

Den genomsnittliga flygtiden för dessa 20 flygplan är 167 timmar. För 2016 var motsvarande siffra 171 tim.

Tabell 7. De mest flugna motorsegelflygplanen
TMG

Reg	Typ	Klubb	tim	flygn
URT	SuperDimona	Varbergs FK	263	793
UJO	Ximango	Sundsvalls SFK	233	431
USN	SF25	Varbergs FK	230	781
UAV	SF25	Borlänge FK	195	497
URG	SuperDimona	Ö Sörmlands FK	192	593
UDL	SuperDimona	Lidköpings FK	181	1101
UCS	Samburo	Uppsala FK	166	590
UCD	Grob G109	Umeå SFK	146	274
UPH	SuperDimona	Stockholms SFK	139	441
USO	Samburo	Avesta SFK	128	286

Den genomsnittliga flygtiden för dessa 10 motorseglare är 187 timmar. För 2016 var siffran 154 tim.

Tabell 8. De segelflygplan som flugit mest sträcka

Reg	Typ	klubb	Km	antal
D-KBTB	ASH 25	Eskilstuna FK	14 658	24
D-KEBE	Ventus 3	Uppsala FK	12 154	25
UPR	Jantar	Stockholms SFK	11 240	37
UTA	Discus 2	Lidköpings FK	11 240	25
UXF	DuoDiscus	Borås SFK	10 458	42
UUA	ASG 29	Stockholms SFK	8 855	28

UXP	Arcus	Uppsala FK	8 700	32
D-KCTP	ASH 25	Ljusdals FK	7 500	0
TPP	LS1-f	Arboga FK	6 834	29
UJN	Ventus 17,6	Västerdalarnas FK	6 700	26

Skolning med Young Pilots

I diagram 11 nedan visas flygtiden per aktiv medlem under 2008-2017.

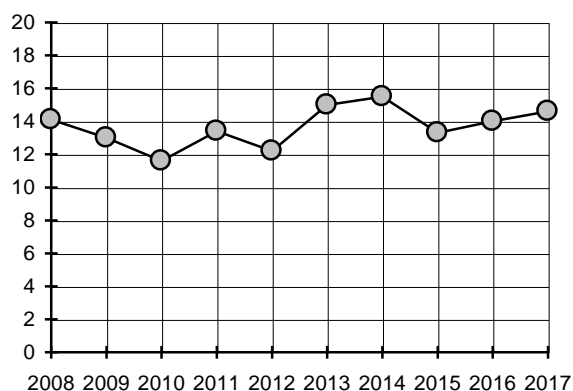

Diagram 11. Flygtid per aktiv medlem 2008-2017

Flygsäkerhet

Säsongen 2017 har resulterat i 4 haverier, alla har gemensamt att det är motoriserade segelflygplan.

Årets första haveri var med en Super-Dimona, som vid landning slog runt och landade upp och ner. Pilot och passagerare klarade sig utan fysiska skador. Piloten skulle landa på ett mindre gräsfält och missbedömde första landningsförsöket och drog på för en ny landning efter att studsat på marken. Vid andra landningen kom piloten in med högre fart och landade med en studs som medförde en korrigering med låg nos varvid noshjulet tog i marken först. Detta resulterade i att noshjulet slets av och att motorseglaren slog runt.

Årets andra olycka var med en ny klass för oss, ett ultralätt segelflygplan av typen Silent 2 med elektrisk framdrivning av typ FES. Segelflygplanet havererade kort efter start under utflygning. Piloten skadades svårt i olyckan.

Flygplanet landade i ungskog av björkar samt i mjuk mark, vilket medförde ett mjukt nedslag som troligtvis medförde att det inte blev ett fatalt haveri. Det var mycket svårt att komma fram till nedslagsplatsen för räddningstjänsten och en räddningshelikopter fick vinscha upp piloten.

Det kan konstateras att batterier som är nedkylda har ett stort inre motstånd, vilket ger ett spänningsfall varvid en lägre effekt ges. Detta är något som vi saknar erfarenhet från, jämfört med kolvmotorer där vi kan ha olika alternativ att bestämma hur mycket bränsle som krävs för en flygning. Att flyga med eldrivna motorer är ett område där vi måste lära oss mer om hur batterier påverkas av låga temperaturer. Man kan ju notera skillnaden att flyga med eldrift i södra Europa kontra kalla nordnorden på våra breddgrader.

Kontroll efter haveriet visar att batterierna inte var skadade. Vidare har därefter alla komponenter kopplats ihop och elmotorn provkörts, dock utan belastning. Så allt tyder på att låg temperatur medfört hög inre resistans i batteripacken, med resultat av lägre effekt som följd, vilket sannolikt varit bidragande för olyckan.

Det tredje haveriet var med en Taifun och olyckan skedde under landning. Det var en elev som gjorde sin sista flygning, en EK-nav och på kort final skulle piloten korrigera så att motorns varvtal var på tomgång. Troligtvis släppte piloten luftbromsreglaget när han skulle skifta hand för att skruva ut gasreglaget till tomgång, dock påverkades gasen så det blev ett gaspådrag istället, varvid piloten beslutade sig för ett pådrag med full gas. Luftbromsen var fortfarande utfälld och motorseglare slog sekunder senare ned i banan. Piloten klarades sig utan fysiska skador men motorseglaren fick omfattande skador.

Det fjärde haveriet inträffade med en ASG-29E. Piloten gjorde en motorstart på låg höjd i ett sent skede och då startade inte motorn. Även andra startförsöket misslyckades och piloten valde då att landa på ett utsett fält. Fältet var ganska kort och hade masker i form av träd vid inflygningen, varvid sättning skede först efter halva fältets längd. För att inte rulla ut i slutet mot en stengärgård valde piloten medvetet att göra en ground-loop varvid bakkroppen gick av. Detta haveri är tyvärr ett exempel på motorstart på för låg höjd vilket medför att piloten inte är fullt fokuserad på en utlandning när motorn ej startar.

Under 2017 har endast 24 störningar inrapporterats. Detta är mycket lägre än förra årets antal som slutade på 45 störningar.

Flest störningar i år har med luftrum att göra, de flesta är någon form av luftrumsintrång. Genomgående är det piloter som har bristande koll på luftrum, segelflygsektorer och rutiner vid flygning i kontrollerad luft. Flera av dessa händelser borde vara enkla att jobba bort genom utbildning och en attitydförändring.

Silent 2 nedslagsplats i svårtillgänglig terräng.

Antalet haverier per 1000 flygningar, dvs. haverifrekvensen, har fortsatt en minskande trend.

Tabell 9. Person- och materialskador, samt faktorer och typ av flygning 2014-2017

Personskador	2017	2016	2015	2014
Dödliga	0	0	1	0
Allvarliga	1	0	0	1
Lindriga	0	0	0	0
Materielskador	2017	2016	2015	2014
Totalhaveri	2	2	1	1
Omfattande	2	0	3	3
Begränsade	3	7	10	3
Propeller	2	0	2	2
Område /faktorer				
Luftrum	10	5	3	7
Utlandning	3	6	4	4
Ground-loop	1	2	2	2
Hård landning	4	3	4	1
Minus-landning	0	4	1	1
Stall/spinn	0	0	0	0
Fältförhållanden	0	2	0	2
Kollision i luften/tillbud	0	1	1	2
Pluslandning	0	0	1	0
Landning i sjö	0	2	0	0
Typ av flygning				
AFT	13	16	15	2
Tävling	0	1	1	2
RST	1	8	3	0
DK	2	6	9	0
EK/inflygning	1	2	3	0

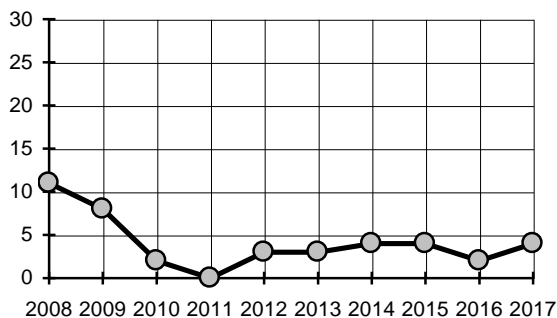

Diagram 14. Antalet haverier 2008-2017

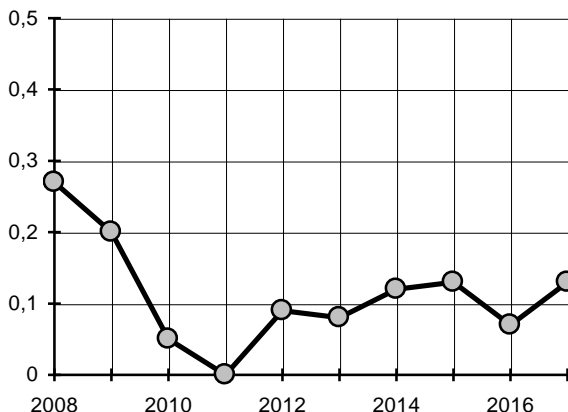

Diagram 15. Haverifrekvensen per 1.000 flygningar 2008-2017

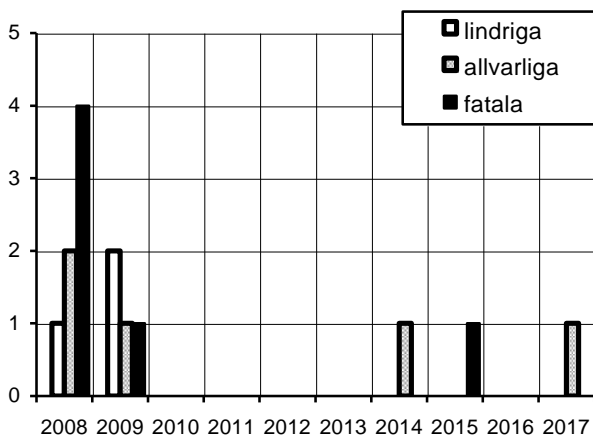

Diagram 16. Personskador 2008-2017

Elever gör ASK-21 klar inför start på Ålleberg

Tävlingresultat

VM, Benalla, Australien, 11 dagar

18-metersklassen, 7 dagar, 43 deltagare

1.	Killian Walbrou	Frankrike	6607
2.	Mario Kiessling	Tyskland	6514
3.	Mike Young	Storbritannien	6480
5.	Börje Eriksson	Sverige	6434
13.	Markus Ganev	Sverige	6160

Öppna klassen, 8 dagar, 35 deltagare

1.	Russel Cheetham	Storbritannien	6562
2.	Michael Sommer	Tyskland	6549
3.	Andrew Davis	Storbritannien	6520
21.	Jim Acketoft	Sverige	5437
29.	Owe Engström	Sverige	4540

Junior-VM, Pociūnai, Litauen, 14 dagar

Standardklassen, 8 dagar, 32 deltagare

1.	Sjoerd van Empelen	Nederländerna	5976
2.	Ignas Bitinaitis	Litauen	5938
3.	Joris Vainius	Litauen	5933
11.	David Gustavsson	Sverige	5301
12.	Erik Rudsmark	Sverige	5281

VM Advanced Glider Aerobatic Championships,

Turun, Polen, 10 dagar, 35 deltagare

1.	Gustav Salminen	Sverige	5155,27
2.	Erwin George	Frankrike	5092,43
3.	Michal Klimaszewski	Polen	5056,81

EM i Lasham, Storbritannien

Open, 18 deltagare, 10 dagar

1.	Michael Sommer	Tyskland	6660
2.	Pete Havey	Storbritannien	6419
3.	Russell Cheetham	Storbritannien	6311
15.	Owe Engström	Sverige	3811

EM i Moravska, Tjeckien

Standardklassen, 27 deltagare, 6 dagar

1.	Pavel Louzecky	Tjeckien	4024
2.	Miloslav Cink	Tjeckien	4016
3.	Jeroen Jennen	Belgien	3846
19.	Jan-Ola Nordh	Sverige	3450
21.	Richard Swanström	Sverige	3275

Klubbklassen, 31 deltagare, 6 dagar

1.	Tim Kuijpers	Nederländerna	4248
2.	Boris Zorz	Slovenien	4158
3.	Fabian Peitz	Tyskland	4048
23.	Per Carlin	Sverige	3579
24.	Gunnar Axelsson	Sverige	3562

Pribina Cup, Nitra, Slovakien, 9 dagar

Klubbklassen, 4 dagar, 45 deltagare

1.	Gerrit Feige	Tyskland	2888
2.	Stefan Langer	Tyskland	2881
3.	Gunnar Axelsson	Sverige	2813
12.	Per Carlin	Sverige	2429

Hahnweide, Tyskland, 9 dagarÖppna klassen, 6 dagar, 18 deltagare

1.	Felipe Levin		5876
2.	Uli Schwenk	Tyskland	5847
3.	Markus Frank		5340
8.	Jim Acketoft/ Wilhelm Wendt	Sverige	4825
14.	Owe Engström/ Mikael Othzén	Sverige	3630

18-metersklassen, 7 dagar, 36 deltagare

1.	Peter Millenaar		6247
2.	Steve Jones		6092
3.	Christoph Nacke		5757
8.	Börje Eriksson	Sverige	5563
32.	Ulf Ringertz	Sverige	3890

SM i 18-metersklassen, 6 dagar

1.	Börje Eriksson	Uppsala FK	4583
2.	Peter Cutting	Malmö SFK	4179
3.	Peter Johansson	Uppsala FK	4025
4.	Tonny Olsson	Stockholms SFK	3805
5.	Börje Gustavsson	Borås SFK	3783
6.	Gunnar Karlsson	Örebro	3708
7.	Holger Eriksson	Västerås SFK	3678
8.	Jan Hasslid	SFK i Karlstad	3676
9.	Henrik Åslund	Linköpings SFK	3580
10.	Ulf Ringertz	Eskilstuna FK	3205
11.	Torbjörn Hägnander	Lidköpings FK	2877
12.	Bengt Nilsson	Göteborgs SFK	2428
13.	Börje Ragnarsson	Lidköpings FK	2198
14.	Torbjörn Olsson	Lidköpings FK	1433
15.	Peter Olsson	Göteborgs SFK	1290

SM i öppna klassen, 4 dagar

1.	Börje Eriksson	Uppsala FK	2048
2.	Peter Cutting	Malmö SFK	2026
3.	Göran Ax	Landskrona FK	1965
4.	Peter Johansson	Uppsala FK	1943
5.	Engström/Frid	Eskilstuna FK	1850
6.	Gunnar Karlsson	Örebro SFK	1791
7.	Ulf Ringertz	Eskilstuna FK	1782
8.	Acketoft/Wendt	Ljungbyheds FK	1742
9.	Koivula/Kuusela	Finland	1697
10.	Tonny Olsson	Stockholms SFK	1617
11.	Holger Eriksson	Västerås SFK	1503
12.	Widén/Granhällen	Örebro SFK	1293
13.	Antti Lehto	Finland	1047
14.	Ronny Eriksson	Ljusdals FK	1009
15.	Andreas Kingbäck	Norrköpings SFK	312

SM i racingklassen, 4 dagar

1.	Jan-Ola Nordh	Lidköpings FK	2188
2.	Simon Landqvist	Herrljunga FK	2129
3.	David Gustavsson	Borås SFK	2126
4.	Richard Swanström	Motala FK	2119
5.	Tapio Tourula	Finland	2088
6.	Ronny Lindell	Landskrona FK	2043

7.	Hannu Niemi	Finland	1998
8.	Janusz Centka	Polen	1949
9.	Adam Czeladzki	Polen	1892
10.	Peter Isacson	Uppsala FK	1872
11.	Mikko Nurminen	Finland	1864
12.	Dennis Zettwitz	Tyskland	1860
13.	H Larsson/Fischer	Uppsala FK	1818
14.	Börje Gustavsson	Borås SFK	1787
15.	Kettunen/Lindqvist	Finland	1746
16.	Bengtsson/Ekdahl	Herrljunga FK	1743
17.	Gunilla Lindell	Landskrona FK	1714
18.	Ganzsaug/Siren	Finland	1612
19.	Taimioja/Tihula	Finland	1561
20.	Ingo Trentelj	Tyskland	1367
21.	Ohlsson/Alm	Herrljunga FK	1329
22.	Magnus Hyllander	Uppsala FK	1321
23.	Aku Jaakkola	Finland	1239
24.	Andersson/Andersson	Borås SFK	1206
25.	Erik Rudsmark	Borås SFK	1096
26.	Antti Koskiniemi	Finland	999
27.	Rauno Seimilä	Arboga FK	683
28.	Johan Rasmussen	Uppsala FK	628

SM i klubbklassen, 6 dagar

1.	Per Carlin	Arboga FK	3881
2.	Niklas Löfgren	SFK i Karlstad	3757
3.	Gunnar Axelsson	Borås SFK	3676
4.	<i>Thomas Hansen</i>	<i>NTNU FK</i>	<i>3656</i>
5.	<i>Martin Bjørnebekk</i>	<i>Jeløy SFK</i>	<i>3462</i>
6.	<i>Kato Kvitne</i>	<i>Os Aeroklubb</i>	<i>3378</i>
7.	Rauno Seimilä	Arboga FK	3226
8.	Gloria Stenfelt	Stockholms SFK	3122
9.	Magnus Schön	Feringe SFK	3120
10.	Björn Regnström	Göteborgs SFK	3109
11.	Stefan Björnstam	Ö Sörmlands FK	2982
12.	Robert Klasson	Jönköpings SFK	2902
13.	Thomas Pollack	Ö Sörmlands FK	2898
14.	<i>Christer Mjøs</i>	<i>Os Aeroklubb</i>	<i>2491</i>
15.	Lars Jauring	Arboga FK	2397
16.	Bo-Lennart Dahlström	Stockholms SFK	2357
17.	Patrik Rosén	Linköpings SFK	2325
18.	<i>Sondre Bjøro</i>	<i>Os Aeroklubb</i>	<i>2287</i>
19.	Nils Gardell	Motala FK	2263
20.	Hans Forsberg	Herrljunga FK	1794

SM i 20-metersklassen, 6 dagar

1.	Larsson/Blomberg	Uppsala FK	4858
2.	Havén/Jobs	Uppsala FK	4470
3.	Ganev/Lindbom	Uppsala FK	4376
4.	<i>Samuelson/Gonzales</i>	<i>Os Aeroklubb</i>	<i>3947</i>
5.	Löfgren/Henriksson	SFK i Karlstad	3897
6.	Ekdahl/Sköld	Herrljunga FK	3424
7.	Hensner/Bergström	Motala FK	3379

SM i konstflygning Sportsman, 5 deltagare

1.	Erland Pettersson	Eskilstuna FK	1941,33
----	-------------------	---------------	---------

2.	Johan Rasmussen	Uppsala FK	1916,00
3.	Jyrki Laine	Eskilstuna FK	1868,67
4.	Mattias Svenberg	Eskilstuna FK	1857,17
5.	Emma Svensson	Örebro SFK	1802,83

Junior-SM

Ingen tävling hölls

Ungdoms-SM, 8 deltagare

1.	Joakim Svanfeldt	Ö Sörmlands FK	27,2
2.	Ludvig Jauring	Arboga FK	38,6
3.	Jonathan Hansson	Falbygdens FK	43,4
4.	Erik Tidstrand	Göteborgs SFK	66,0
5.	Conny Yu	Ö Sörmlands FK	90,4
6.	Amar Hadziagovic	Norra Upplands FK	115,8
7.	Dennis Jensen	Norra Upplands FK	133,0
8.	Jacob Pettersson	Ö Sörmlands FK	139,4

DM i västra regionen

Klubbklassen, 6 dagar, 8 deltagare

1.	Oliver Andersson	Borås SFK	5781
2.	Björn Regnström	Göteborgs SFK	5120
3.	Ingemar Sjöholm	Borås SFK	4622
4.	Odd Magnusson	Göteborgs SFK	3934
5.	Carl Folkesson	Borås SFK	3865
6.	Bengt Svensson	Göteborgs SFK	2805
7.	Torgny Gunnarsson	Göteborgs SFK	2726
8.	Hasling/Toivola	Borås SFK	2657

18-metersklassen, 6 dagar, 7 deltagare

1.	Andreas Nemere	Borås SFK	5450
2.	Bertil Andersson	Borås SFK	4715
3.	Claesson/Isaksson	Borås SFK	4252
4.	Mats Nyström	Göteborgs SFK	3746
5.	David Gustavsson	Borås SFK	3503
6.	Peter Olsson	Göteborgs SFK	847
7.	Bengt Nilsson	Göteborgs SFK	0

DM i östra regionen

Inställt pga för få deltagare

DM i norra regionen

DM i mellersta regionen

DM i södra regionen

Ingen tävling arrangerades

Rikssegelflygtävlingen 1/3 – 15/10 2017

Svenska mästare i lag

Segelflygarna, Uppsala FK

Svensk mästare i segelflygkombination

Jan-Ola Nordh Lidköpings FK

Svensk mästare i höjdflygning

Lars-Göran Uhr Västerdalarnas FK

Svensk mästare i distansflygning

Jan-Ola Nordh Lidköpings FK

Svensk mästare i hastighetsflygning

Lars-Göran Uhr Västerdalarnas FK

Segelflygkombination, klass I

Ulf Andersson Feringe SFK

Segelflygkombination, klass II

Reno Filla Eskilstuna FK

Segelflygkombination, tvåsitsklassen

Kjell Folkesson/
Hans Folkesson Borås SFK

Segelflygkombination, juniorklassen

Erik Rudsmark Borås SFK

Höjdmomentet, individuellt, klass II

Mikael Edlund Ljusdals FK

Höjdmomentet, juniorklassen

Erik Klintborg Kronobergs SFK

Distansmomentet, individuellt, klass I

Ulf Andersson Feringe SFK

Distansmomentet, individuellt, klass II

Reno Filla Eskilstuna FK

Distansmomentet, tvåsitsklassen

Kjell Folkesson/
Hans Folkesson Borås SFK

Distansmomentet, juniorklassen

Erik Rudsmark Borås SFK

Akkumulerad distans

Andreas Olsson Stockholms SFK

Akkumulerad distans, klass I

Caroline Greiser Stockholms SFK

Akkumulerad distans, klass II

Anders Stenström Lidköpings FK

Akkumulerad distans, tvåsitsklassen

Kjell Folkesson/
Hans Folkesson Borås SFK

Akkumulerad distans, juniorklassen

Carl Folkesson Borås SFK

Hastighetsmomentet, individuellt, klass I

Ulf Andersson Feringe SFK

Hastighetsmomentet, individuellt, klass II

Anders Stenström Lidköpings FK

Hastighetsmomentet, tvåsitsklassen

Jim Acketoft/

Wilhelm Wendt Ljungbyheds FK

Hastighetsmomentet, juniorklassen

Erik Rudsmark Borås SFK

10-mannalag

Borås SFK

3-mannalag, höjd

Västerdalarnas FK

3-mannalag, distans

Borås SFK

3-mannalag, hastighet

Västerdalarnas FK

Segelflygallsvenskan

Västerdalarnas FK

Divisionssegrare

Division 2

Eskilstuna FK

Division 3

Feringe SFK

Övriga priser

Bästa höjdvinst i vågor, individuellt

(K-E Övgårds minne)

Erik Klintborg, Kronobergs SFK 4356 m

Bengt Gööks Vandringspris – Årets längsta FAI-triangel

Jan-Ola Nordh, Lidköpings FK, 555,25 km

Condor-RST

Jim Acketoft, Ljungbyheds FK

Anders Hyllanders minnesfond

Jan-Ola Nordh, Lidköpings FK

Danewid-cupen, årets ungdom

Lidköpings FK

Stålisfonden, årets lärare

Hans Larsson, Linköpings SFK

Stora Grabbars märke

Nr 41 Hans Larsson, Segelflygarna, Uppsala FK

Nr 42 Jim Acketoft, Ljungbyheds FK

Nr 43 Gustav Salminen, Jönköpings SFK

Svenska rekord

Öppen klass Dam

Hastighet 300 km tur- och retur

118,42 km/h

2017-04-19

Gunilla Lundström-Lindell, LS8

Öppen klass

Hastighet 300 km triangelbana, satt utomlands

164,26 km/h

2017-11-11

Börje Eriksson, Antares 23

Hastighet 300 km tur- och retur, satt utomlands

165,76 km/h

2016-11-12

Börje Eriksson, Antares 23

Hastighet 500 km tur- och retur, satt utomlands

165,76 km/h

2016-11-28

Börje Eriksson, Antares 23

Hastighet 1000 km triangelbana, satt utomlands

148,39 km/h

2017-11-20

Börje Eriksson, Antares 23

Rapporten är sammanställd av Ann-Lis Olsson
och Henrik Svensson

Segelflygets Årsrapport/Verksamhetsberättelse för 2017

Falköping 2018-03-24

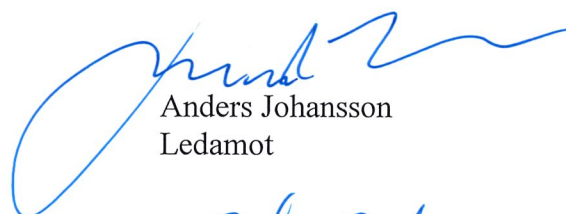
Robert Danewid
Ordförande

Henrik Svensson
Förbundschef

Ronny Eriksson
Ledamot

Anders Johansson
Ledamot

Niklas Eriksson
Ledamot

Peter Olsson
Ledamot

Olle Ytterberg
Ledamot